

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

IPŪS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
İRŪPAI KŪZŪSSĖGĖK BİRŪSĀGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPŪLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPELAS
SŪDNY DVOR EURŪPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISŪJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

46/06. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2006. május 30.

A Bíróság C-317/04. és C-318/04. sz. egyesített ügyekben hozott ítélete

*Európai Parlament kontra az Európai Unió Tanácsa
és Európai Parlament kontra az Európai Közösségek Bizottsága*

A BÍRÓSÁG MEGSEMISÍTI AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTTI, SZEMÉLYES ADATOK TOVÁBBÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ MEGÁLLAPODÁS MEGKÖTÉSÉRŐL SZÓLÓ TANÁCSI HATÁROZATOT ÉS AZ EZEN ADATOK MEGFELELŐ VÉDELMÉRŐL SZÓLÓ BIZOTTSÁGI HATÁROZATOT

Sem az ezen adatok Egyesült Államok általi megfelelő védelmét megállapító bizottsági határozat, sem az ezen adatok ezen országba való továbbításáról szóló megállapodást jóváhagyó tanácsi határozat nem alapul megfelelő jogi alapon.

Az Egyesült Államok a 2001. szeptember 11-i terrortámadásokat követően olyan jogszabályokat fogadott el, amelyek az Egyesült Államok területére, területéről vagy területén keresztül járatot indító légi utasszállítókat arra kötelezik, hogy az Egyesült Államok vámhatóságainak elektronikus hozzáférést biztosítsanak helyfoglalási és indulásellenőrzési rendszereikben a „Passanger Name Records”-nak (PNR) nevezett adatokhoz.

A Bizottság, e rendelkezéseket a közösségi és tagállami adatvédelmi jogszabályokkal ellentétesnek véelve, tárgyalásba kezdett az Egyesült Államok hatóságaival. E tárgyalások eredményeként a Bizottság 2004. május 14-én határozatot¹ fogadott el (megfelelőségi határozat), megállapítva, hogy a United States Bureau of Customs and Border Protection (CBP) a PNR-adatok Közösség részéről történő továbbításához szükséges megfelelő védelmi szintet biztosítja. A Tanács 2004. május 17-én határozatot² fogadott el az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a PNR adatoknak a Közösség tagállamai területén működő légi

¹ Az Egyesült Államok Vámügyi és Határvédelmi Irodája rendelkezésére bocsátott, a légiutasok utasnyilvántartási adatállományában tárolt személyes adatok megfelelő védelméről szóló, 2004. május 14-i 2004/535/EK bizottsági határozat (HL L 235., 11. o.)

² Az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a PNR adatoknak a légi szállítók általi feldolgozásáról és az Egyesült Államok Belbiztonsági Minisztériuma Vámügyi és Határvédelmi Irodájának történő továbbításáról szóló megállapodás megkötéséről szóló, 2004. május 17-i 2004/496/EK tanácsi határozat (HL L 183., 83. o.; helyesbítve: HL 2005. L 255., 168. o.)

szállítók általi feldolgozásáról és a CBP-nek történő továbbításáról szóló megállapodás megkötéséről. E megállapodást Washingtonban, 2004. május 28-án írták alá, és ugyanazon a napon lépett hatályba.

Az Európai Parlament az Európai Közösségek Bíróságától a tanácsi határozat (C-317/04. sz. ügy) és a megfeleléségi határozat (C-318/04. sz. ügy) megsemmisítését kéri, előadva többek között, hogy a megfeleléségi határozatot *ultra vires* fogadták el, és hogy az EK 95. cikk³ nem minősül a megállapodás megkötéséről szóló határozat megfelelő jogi alapjának, valamint mindkét esetben az alapvető jogok megsértését állítva.

Az Európai Adatvédelmi Biztos, e funkció létesítése óta először, a Parlament kérelmeit támogatva beavatkozóként vett részt mindkét ügyben.

Mai ítéletében a Bíróság mindkét határozatot megsemmisítette.

A megfeleléségi határozatról

A Bíróság először is azt vizsgálja, elfogadhatta-e érvényesen a Bizottság a megfeleléségi határozatot a 95/46/EK irányelv⁴ alapján. E tekintetben emlékeztet arra, hogy az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése kizárja az irányelv hatálya alól a közösségi jog hatályán kívül eső tevékenységekkel, valamint a közbiztonsággal, a védelemmel, a nemzetbiztonsággal, továbbá a büntetőjog területén az állami tevékenységekkel kapcsolatos feldolgozási műveleteket.

A megfeleléségi határozatból kitűnik, hogy az adattovábbítás követelményei az Egyesült Államok jogszabályain, többek között a közbiztonság megerősítését célzó jogszabályain alapulnak, hogy a Közösség teljes mértékben támogatja az Egyesült Államok terrorizmus elleni küzdelmét, és hogy a PNR-adatokat kizárólag olyan célokra lehet felhasználni, amelyek a terrorizmus és a kapcsolódó bűncselekmények, a transznacionális jelleget öltő egyéb súlyos bűncselekmények – beleértve a szervezett bűnözést is – megelőzését és ezek leküzdését szolgálják. Ebből az következik, hogy **a PNR-adatok CBP részére történő továbbítása a közbiztonsággal és a büntetőjog területén végzett állami tevékenységekkel kapcsolatos adatfeldolgozásnak minősül.**

Igaz ugyan, hogy a PNR-adatokat a légitársaságok gyűjtik a közösségi jog hatálya alá tartozó tevékenységük végzése – azaz szolgáltatás igénybevételére jogosító repülőjegy eladása – során, ám a megfeleléségi határozatban szereplő adatfeldolgozás egészen más jellegű. **E határozat ugyanis nem a szolgáltatás nyújtásához és igénybevételéhez szükséges adatfeldolgozást, hanem a közbiztonság fenntartása és a bűnüldözés érdekében szükséges adatfeldolgozást szabályozza.**

Noha a PNR-adatokat gazdasági szereplők kereskedelmi célból gyűjtik, és harmadik államba történő továbbításukat is ők szervezik meg, a kérdéses adattovábbítás nem tartozik az irányelv hatálya alá. **Ezen adattovábbítás háttere ugyanis közhatalmi jellegű és közbiztonsági célú.**

³ E cikk a tagállamok olyan törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedések elfogadásáról szól, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése.

⁴ A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.)

E megfontolásokból a Bíróság azt a következtetést vonja le, hogy a megfelelőségi határozat nem tartozik az irányelv tárgyi hatálya alá, mivel személyes adatoknak az irányelv hatálya alól kizárt feldolgozásáról szól. Következésképpen a Bíróság a megfelelőségi határozatot megsemmisíti. A Parlament által előadott egyéb jogalapok vizsgálata szükségtelen.

A tanácsi határozatról

A Bíróság megállapítja: az EK 95. cikk az irányelv 25. cikkével⁵ összefüggésben nem alapozhatja meg a Közösség hatáskörét a kérdéses megállapodásnak az Egyesült Államokkal való megkötésére. A megállapodás ugyanis ugyanazon adattovábbításról, és így ugyanazon – az irányelv hatálya alól kizárt – adatfeldolgozásról szól, amiről a megfelelőségi határozat. Következésképpen a Bíróság a megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozatot – a Parlament által előadott egyéb jogalapok vizsgálata nélkül is – megsemmisíti.

Az ítélet hatályának korlátozásáról

Mivel a megállapodás a felmondásától számított 90 napig hatályban marad, a Bíróság a jogbiztonság és az érintettek védelme érdekében a megfelelőségi határozatot 2006. szeptember 30-ig hatályban tartja.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: összes

Az ítélet teljes szövege a Bíróság honlapján található.

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C-317/04>

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

Az ítélethirdetésen készített felvételek az Európai Bizottság Sajtó és Tájékoztatási Főigazgatósága által működtetett EbS „Europe by Satellite”-on érhetőek el.

L-2920 Luxembourg, Tel: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249

vagy B-1049 Bruxelles, Tel: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956

⁵ E cikk az irányelv személyes adatok harmadik országokba irányuló továbbításáról szóló IV. fejezetében szerepel.